

Smrť robí život absurdným

Napriek tomu, že smrti sa nevyhneme, príde nám desivá, nie? Život je ako neúprosný eskalátor, na ktorom sa snažíme bežať opačným smerom. Aj keď vieme, že raz určite zakopneme a vyhodí nás to, spravíme všetko pre to, aby sme ostali stáť čo najdlhšie. Najhoršie na tom je, že nevieme, kedy ten moment príde. Dvaja z mojich najbližších priateľov z univerzity zomreli skôr, ako dovŕšili 25 rokov. Jeden zomrel náhodou počas extázy po požití drog a druhý zomrel pri autonehode ani nie dva roky po promócií.

Ten eskalátor ide neúprosne proti tebe a jedného dňa, aj keď akokoľvek nepremožiteľne sa môžeš cítiť, zakopneš a on bude pokračovať. S neľútostnou ľahostajnosťou k твоjim úspechom, ambíciám a citom tých, ktorí ťa milujú – jednoducho ťa vyradí.

Zbytočnosť smrti

„Ved' čo osoží človeku” spýtal sa Ježiš, „ak získa aj celý svet, ale uškodí svojmu životu?”³

Naši najväčší autori skúmajú absurditu ľudskej ambície a túžby z hľadiska smrti, ktorej sa nevyhneme.

Lev Nikolajevič Tolstoj nám vo svojej poviedke *Koľko pôdy potrebuje človek?* (*How Much Land Does a Man*

Need?) predstavuje Pahoma, ruského roľníka, ktorý si vypočul rozhovor dvoch sestier rozoberajúcich spornú otázku o tom, koľko veľa vecí v živote potrebujeme. „Keby som mal mnoho pôdy, nebál by som sa ani samotného diabla!“ povedal Pahom víťazoslávne.

V snahe zabezpečiť sa, Pahom uzatvára dohodu s prostým statkárom, že za cenu tisíc rubľov (predstavujúcich malú sumu peňazí) získa toľko úrodnej pôdy, koľko jej obíde za jeden deň. Jedinou podmienkou je, aby sa Pahom vrátil na miesto, kde začal ešte pred západom slnka. Ak bude príliš ctižiadostivý a nestihne sa vrátiť skôr než slnko zapadne, príde nielen o pôdu, ale aj o peniaze.

Pahom sa rýchlym krokom vydá na cestu prejde veľkú vzdialenosť snažiac sa obísť čo najväčšiu plochu. Po obsiahnutí rozsiahleho lánu si Pahom všimne, že slnko začína zapadať a uvedomujúc si, že môže všetko stratiť vydá sa náhlivo na miesto kde začínal. S vypätím všetkých síl to len tak-tak stihne. Zvládol to! Práve včas, keď slnko pred ním zapadlo, získava obrovský pozemok; väčší o akom kedy sníval. Už nikdy viac nebude chudobný.

Zrazu mu zovrelo hrud'. Tá fyzická námaha bola pre jeho srdce príliš veľká a Pahom zomiera na mieste obklopený svojím novonadobudnutým majetkom. Jeho služobník zoberie rýľ a vykope taký veľký hrob, aby doň Pahom vošiel.

Odpoveď na Tolstojovu otázku "Koľko pôdy človek potrebuje?" je: "Toľko, koľko potrebuje od hlavy po päty."

„Ved' čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale utrpí škodu na svojej duši?"

Smrť je neodvratiteľná, neúprosná a krutá. Zosmiešňuje našu existenciu.

Evanjelium - očité svedectvo, správa o živote Ježiša - odráža túto tvrdú realitu na Ježišovej smrti. Jeho učeníci boli okamžite sklúčení a deprimovaní. Celá záležitosť s Ježišom bola za nimi. Síce prežili dobrodružstvo, no aj napriek Ježišovým sľubom o večnom živote, smrť preukázala, že aj samotný Ježišov život bol bezvýznamný.

Navyše, spôsob, akým Ježiš zomrel, bol tak potupujúci a strašný, že ani Jeho najbližší príbuzní neboli schopní ukázať sa na verejnosti. Ukryli sa za zamknuté dvere, skleslí a zahanbení.

Osobná zmena

Avšak, o niekoľko dní neskôr sa niečo v Ježišových nasledovníkoch zmenilo. Niečo ich zmenilo zo zbabelcov, ktorí sa skrývali pre záchranu holého života, na odvážnu skupinu svedkov, ktorí nemohli zostať ticho, ani napriek riziku krutého mučenia či poprave.

Nasledujúce mesiace po Ježišovej smrti bola rímska kolónia v Palestíne pobúrená a rozrušená. Ani židovské ani rímske autority nemohli umlčať Ježišových nasledovníkov. Ako si vysvetlíme takúto dramatickú zmenu?

Ježiš nebol len zabitý, ale aj úplne potupený a zahanbený. V prvom storočí Židia považovali každého kto bol ukrižovaný za zberbu prekliatu Bohom. Čokoľvek Ježiš v živote dosiahol, bolo zatienené Jeho ohavnou smrťou. Bolo to natoľko zahanbujúce, že žiadny z Jeho prívržencov sa nemohol ukázať na verejnosti. Dokonca aj Peter, najúpornejšie oddaný nasledovník, zaprel akékoľvek spojenie s Ježišom a spolu s ostatnými sa začal ukrývať.

Prečo sú potom títo prví kresťania už po pár týždňoch ochotní radšej tak bolestivo a potupne zomrieť, než by zapreli, že Ježiš vstal z mŕtvych?

Niečo ich presvedčilo a zmenilo. Ale čo to bolo? Prečo bol Peter ochotný nechať sa brutálne popraviť Nerom kvôli jeho viere v Ježiša, keď bol takým zbabelcom?

Tvoja odpoveď by možno bola: „Veď on mal dôvod zomrieť. Veľa ľudí zomrelo z náboženských dôvodov.”

Navonok to vyzerá ako rozumné vysvetlenie, ale je to absolútne nepostačujúce: tento takzvaný dôvod jasne prestal byť pre Petra dostačujúcim dôvodom v tú noc,

keď zajali Ježiša. Peter vytasil svoj meč a bol pripravený bojovať, aby Ho zachránil. Ježiš ho pokarhal a povedal, aby odložil meč. Peter zostal zranený a sklúčený. Bol odhodlaný statočne bojovať za to, v čo veril, no toto nadšenie pominulo v momente, keď sa Ježiš nechal zatknúť, mučiť a nakoniec zabiť. Niekoľko hodín na to, bolo Petrovo zapretie Ježiša plne náležité. Peter by neváhal bojovať za svoje presvedčenie, avšak nemohol už bojovať ani zomrieť za niečo, čo stratil.

Čo ho teda dokázalo zmeniť? Čo mohlo vyvolať Petrovo nadšenie a obnoviť jeho odovzdanosť? Prečo bol Peter, ktorý sa poddal posmeškom slúžky, ochotný sa radšej nechať ukrižovať dolu hlavou, ako by mal poprieť, že Ježiš je Pán?

Zmenu v Petrovi spôsobilo niečo opravdivé, hmatateľné a skutočné.

Peter vyznal, že je to práve jeho milovaný Ježiš, kto vstal z mŕtvych. Nič menej ako táto skutočnosť by nestačilo na obrat hrdého a zlomeného Petra, na pokorného muža, ktorý sa nebojí vydať svedectvo o pravde. Podobne, tisíce ďalších kresťanov boli pripravení nechať sa zožrať divokými zvieratami v arénach, či sa nechať rozrezať na polovicu. Títo ľudia jednoducho nemohli a ani nechceli zaprieť, že Ježiš je živý. Pravdu nepopreli dokonca ani tí, ktorí boli ukrižovaní, následne natretí dechtom a podpálení, aby osvecovali Nerove botanické záhrady.

Kultúrna revolúcia

Avšak stále pozoruhodnejšie sú tisícky pobožných židov nasledujúcich Ježiša aj po jeho smrti. Vzdali sa chrámového uctievania, obetovania zvierat a dodržiavania sabatu. Dokonca začali prijímať do svojich domovov a na svoje stretnutia aj Ježišových nasledovníkov s nežidovským pôvodom.

Opustili hlboko zakorenené zvyky a vzdali sa všetkého, čo ich charakterizovalo po celé storočia. Zriekli sa toho, čo bolo neodmysliteľné pre ich židovskú identitu a zanechali to, čo považovali za dôležitejšie než život alebo smrť. Takýto radikálny, rýchly a trvalý kultúrny prelom by nemohlo spôsobiť nič iné než Ježišovo telesné vzkriesenie.